Numěrul 21. Adaus la Numěrul 113 al „Dreptății“ din 21 Maiu (2) Iuniu 1894. Anul I.

FOAIA DE DUMINECĂ
A ḐIARULUI „DREPTATEA“.

Editor: **Dr. Cornel Diaconovich.** | Redactor responsabil: **Dr. Valeriu Branisce.**

Procesul Memorandului din Clușiu.

Continuarea și incheiarea pertractării.

Procesul de presă intentat poporului român din această țară pentru Memorandul sĕu s'a pertractat inaintea curții cu jurați din Clușiu de la 5 până la 25 Marte n. 1894.

Toți acusații s'au ținut bărbătește până in sfĕrșit. In decursul pertractării a ieșit la iveală cât de fără temeiu a fost pîra intreagă.

Cea mai mare nedreptate in cursul pertractării a fost, că s'a făcut cu neputință acusaților a se apĕra prin apĕrătorii lor.

Vĕḑĕnd această stare a lucrurilor acusații nici nu s'au mai apĕrat, ci după vorbirea sacă și slabă a procurorului de stat s'a ridicat prim acusatul dl Dr Ioan Rațiu și a cetit o declarațiune bărbătească și rară in feliul ei in numele membrilor comitetului național.

Declarațiunea Comitetului.

Membrii comitetului partidului național român din Transilvania și Ungaria, cari stau pre banca acusaților inaintea curții cu jurați din Clușiu declară după cetirea tecstului român al Memorandului incriminat, că:

1. Susținĕnd intru toate hotărîrile luate de adunările generale ale partidului național ținute in Sibiiu la anii 1881, 1884, 1887, 1890, 1892, 1893, primesc responsabilitatea pentru acele hotărîri identificându-se cu ele.

2. Ce atinge specialmente cestiunea „Memorandului“ noi am stat dintru inceput și stăm și astăḑi pre basa conclusel[illegible]
fer[illegible]
ad[illegible]

[illegible] primim responsabilitate solidară și in privința aceasta.

Cetindu-se intreg cuprinsul Memorandului impreună cu pasagele incriminate in toată intregimea lor: constatăm următoarele:

a) că in cursul instrucțiunei procesului nu s'a comunicat acusaților contecstul Memorandului incriminat nici pasagele incriminate din el;

b) că nici in cursul actualei pertractări finale nu s'au cetit in intregitatea lor pasagele incriminate, ci numai unele frase trunchiate;

c) că actul de acusă și prin urmare pasagele incriminate n'au fost cetite in românește, de și acusații au cerut aceasta, așa, in cât noi acusații am fost siliți a constata aici in fața tribunalului, că intre traducerea oficială și intre textul românesc incriminat sunt diferințe esențiale;

d) că prin urmare până la sfĕrșitul interogatoriului n'am avut posibilitatea de a constata identitatea tecstului incriminat cu tecstul original al Memorandului.

Acum insĕ in intervalul dela sfĕrșitul interogatoriului și până in momentul de față am ajuns in situațiune de a putĕ constata identitatea tecstului român incriminat cu tecstul original, pre carele noi l'am depus in cabinetul Majestății Sale și așa fiind declarăm, că primim responsabilitatea pentru tot cuprinsul Memorandului nevinovat.

Onorabilă Curte! Domnilor jurați! Memorandul pentru a căruia publicare și rĕspândire suntem trași ca niște făcĕtori de rele inaintea acestei bare judecătorești, nu cuprinde pre cum V'a-ți putut convinge, de cât gra[illegible]minele poporului român, care ne-a trimis [illegible] acum ne supune judecății acelora, contra cărora ne-am plâns.

Ceea-ce se discută aici, Domnilor, este insuși esistința poporului român.

Esistința unui popor nu se discută, se afirmă!

De aceea nu ne e in gând sĕ venim inaintea DVoastre sĕ dovedim, că avem dreptul la esistință.

Intr'o asemenea cestiune nu ne putem apĕra in fața DVoastre, nu putem de cât sĕ acusăm in fața lumei civilisate sistemul asupritoriu, care tinde sĕ ne răpiască ceea-ce un popor are mai scump: legea și limba!

D e a c e e a n u m a i s u n t e m a i c i a c u s a ț i, s u n t e m a c u s ă t o r i.

Ca persoane nu avem ce căuta inaintea acestei curți cu jurați, fiind-că noi am lucrat numai ca mandatari ai poporului român și un popor intreg nu se poate trage la banca judecătorească.

Plângerile poporului român nu pot fi judecate de un juriu esclusiv maghiar, care este și judecător și parte.

De aceea nu este de demnitatea poporului român de a se apĕra in fața juriului din Clușiu! Intru adevĕr aceasta cestiune politică și de stat, care resultă dintr'un proces secular intre națiunea maghiară și autochtona națiune română. De judecată dar' nu poate fi vorba! Ne puteți osândi ca indivizi, nu ne puteți judeca ca mandatari ai poporului. De altfeliu ați ințeles și DVoastră, că aici nu poate fi vorbă de drept, ci numai de forță. Lucrul acesta nici nu ați mai incercat sĕ-l ascundeți, căci ați nesocotit până și formele legale, cele mai elementare, cari se observă chiar și pentru crim[illegible] inaintea curților cu jurați. Lumea va [illegible] s'au putut

mult și mai aspru, de cât V'a osândit până acum.

Prin spiritul de intoleranță, printr'un fanatism de rassă fără seamen in Europa, osândindu-ne veți isbuti numai ca sĕ dovediți lumei, că Maghiarii sunt o notă discordantă in concertul civilisațiunei.

Declar prin urmare in numele meu și al tuturor colegilor mei acusați, că pentru cuvintele arĕtate nu ne putem apĕra. —

După terminarea declarației dlui Rațiu auditoriul român isbucnește in puternice strigăte de „sĕ trăiască". Președintele sună indelungat clopoțelul și provoacă pe comisariul de poliție, ca sĕ susțină ordinea și sĕ indeparteze pe tumultuanți. Făcêndu-se liniște, toți acusații ridicându-se in picioare declară că se alătură la declarația dlui Dr. Rațiu.

După aceasta jurații s'au retras pentru a se sfătui asupra intrebărilor ce li s'a dat și după un timp anumit s'au infățoșat eară in sala pertractărilor pentru ca se-și publice verdictul lor. Despre aceasta reproducem din „Dreptatea" următoarele douĕ știri telegrafice, adecă despre verdictul și despre sentența tribunalului adus in numele Majestăţii Sale a Regelui.

*

Verdictul juriului.

Clușiu, 25 Maiu, 2 oare 15 m.

La oara $1^1/_2$ d. a. juratul Werner enunță verdictul in puterea căruia se declară vinovați: Dr. Ioan Rațiu, cu 10 voturi „da" contra 2 „nu", George Pop de Basesci cu 12, Dr. Vasilie Lucaciu cu 11, Dimitrie Comșa cu 12, Dr. Daniil Popoviciu Barcian cu 11, Nicolae Cristea cu 10, Iuliu Coroian cu 11, Patriciu Barbu cu 10, Dr. Teodor Mihali cu 12, Aurel Suciu cu 8, Mihail Veliciu cu 12, Rubin Patița cu 12, Gerasim Domide cu 12, Dionisiu Roman cu 7.

Sunt achitați: Basiliu Rațiu, Ioan Muntean, Nicolae Roman și Ioan Duma.

*

Sentența tribunalului.

Clușiu, 25 Maiu, 6 oare 45 m.

La oarele 5 d. a. s'[illegible]blicat sentența. Condamnați [illegible] la 2 ani. Dr. V. Lucaciu la 5 ani, George Pop de Basesci la 1 an, Dimitrie Comșa la 3 ani, Dr. D. P. Barcian la 2 ani și 6 luni, Nicolae Cristea la 8 luni, Iuliu Coroian la 2 ani și 8 luni, Patriciu Barbu 2 luni, Dr. Teodor Mihali la 2 ani și 6 luni, Aurel Suciu 1 an și 6 luni, Mihail Veliciu 2 ani, Rubin Patița la 2 ani și 6 luni, Gerasim Domide la 2 ani și 6 luni, D. Roman la 8 luni arest de stat și la solvirea solidară a speselor in sumă de **3238 fl.** pre cum și la publicarea sentenței pe spesele lor in treisprețece țiare.

*

Intimpinarea osênditților.

Osêndiții membri ai comitetului național deja in sală au fost viu aclamați. Eșind in piață și in toată calea până la locuința lor mulțimea de Români i-a salutat și intimpinat cu ovațiuni insuflețite, cu cununi de flori și cu calea presĕrată cu flori și frunțe verți.

Asemene au fost intimpinați sînguraticii osênditți in călĕtoria lor către casă, pre cum și mai ales la stațiunile căilor ferate și la locuințele lor acasă.

In cele mai multe locuri poliția și gendarii au incercat cu toată puterea se spargă poporul adunat, se-l impedece ca se nu-și poată arĕta durerea și consimțirea sa pentru lupta națională.

In Alba-Iulia s'au rănit mai mulți oameni nevinovați și pacinici și s'a alarmat chiar și garnisiunea militară din cetate.

Toate aceste insĕ n'au putut nici terorisa nici impedeca poporul inflăcărat in manifestațiunile sale puternice și naturale.

Cine mai cutează se țică, că poporul român nu pricepe, că nu-i vrednic sau că nu spriginește chiar și cu sângele sĕu pe adevĕrații sei luptători și apĕrători ai binelui sĕu și ai intereselor binelui public comun?

Ce țic frații nostri?

Frații nostri din alte țĕri, și mai ales cei din statul român vecin arată pentru noi cea mai mare spriginire și simțire frățească. Ei bine știu că tăria noastră este și tăria lor. Foile lor sunt pline de cuvinte de admirare și de incuragiare pentru frații apĕsați pe nedreptul și pentru lupta lor națională.

Fruntașa foaiă guvernamentală „Tiara" din București publică in numĕrul sĕu de la 27 Maiu nou următoriul articol:

„**Românul nu piere!** Marele eveniment al țilei este monstruosul verdict al justiției maghiare pronunțat la Clușiu in contra subscriitorilor Memorandului român.

Nu e vorba, ne așteptam la o astfel de justiția ungurească sĕ se manifeste in toată goliciunea ei; știam bine că judecata dela Clușiu era un simulacru de dreptate, că verdictul era hotărît mai dinainte; nu credeam insĕ că trufia ungurească sĕ meargă până a osândi la pedepse atât de grave pe niște cetățeni care n'au avut nici o altă vină de cât aceea de a se fi plâns suveranului lor.

Procesul dela Clușiu va remânĕ de a pururea o pată neagră in istoria Ungariei și o pagină luminoasă in istoria neamului românesc. Mândra și bărbăteasca declarațiune făcută in ședința dela 11 (23) Maiu de către Drul Rațiu in numele comitetului național, a arătat lumei intregi că la Clușiu s'a făcut proces intregului popor românesc, că Maghiarii au fost judecători și parte, că n'a fost vorbă de judecată nici de dreptate, ci numai de rĕsbunare, că, din punctul de vedere moral, adevĕrații acusători erau acusații, in fine, că, osândind pe conducĕtorii poporului român, Maghiarii vor dovedi Europei că sunt o notă discordantă in concertul civilisațiunei.

Mai mult incă, atitudinea eroică a acusaților in fața acestei justiții a arătat solidaritatea care unește pe toți Românii, când e vorba de a apăra bunurile cele mai scumpe al[illegible] unui popor: legea și limba.

[illegible]ații patrioți, cari s'au pus in fruntea [illegible]

maghiare, vor trece la nemurire! In vecii vecilor numele lor vor figura in cartea de aur a neamului românesc! Ei aveau o misiune mare, o misiune Dumnedeească: aceea de a fi martirii unei cause sacre; au indeplinit'o cu sfinţenie, expunêndu-se furiei oarbe maghiare.

Nimic nu impiedecă pe aceşti eroi ai Românismului de a se sustrage ori cărui pericol, fugind peste graniţă şi lăsându-se a fi osândiţi in efigie; chiar in faţa judecătorilor ei ar fi putut sĕ obţie nişte pedepse mult mai mici, renegând faptele şi simţimintele lor; dar ei nu s'au coborît până la asemenea mijloace de apĕrare cari ar fi micşorat prestigiul causei ce representau. Ei simţiau că in acest proces nu era in joc individualitatea lor, ci conştiinţa naţională a poporului român. De aceea au făcut apel la un judecătoriu moral mai mare şi mai puternic, la tribunalul opiniunei publice, a intregei lumi civilisate.

Prin aceasta, vitejii apărători ai românismului au pălmuit pe adversarii lor şi din acusaţi s'au făcut acusatori.

Onoare lor! Ori unde bate o inimă românească, ori unde resună dulcele graiu al limbei noastre, din munţii Pindului până in Carpaţi, de la Tisa până la Marea Neagră, va isbucni un strigăt de durere pentru suferinţele martirilor causei sfinte, dar tot odată un cutremur de indignare in contra acestor barbarii.

Dar bun e Dumnedeu şi istoria ne arată cât de adevĕrată este Iozinca străbună care dice că „Românul nu piere!"

Valuri negre de barbari au trecut peste noi, secoli intregi, am fost atât de scufundaţi in intunericul istoriei in cât lumea ne uitase; am resistat năvălirilor din meadă-di şi din meadă-noapte; popoare şi impĕraţi mari n'au putut sĕ ne stângă de pe faţa pământului. Suntem astădi in picioare, gata a da pept cotropitorilor.

Nu un neam turcesc şi pribegit din Ural in Europa va fi in stare sĕ sĕvêrşească aceea ce n'au putut săvêrşi valurile de popoare ce s'au rostogolit peste noi!"

Cronică.

Sĕrbarea de 10/22 Maiu in România. Capitala Bucureşci a fost deşteptată in revărsatul diorilor in buibuitul tunurilor. Oraşul avea un aspect feeric, peste tot drapele şi verdeaţă. Balcoanele caselor erau impodobite cu covoare şi verdeaţă.

De şi ploua puţin de la oarele 6 dimineaţa, multă lume era pe stradă.

Pe la oarele 8 ploaia continuă incă incet.

M. S. Regele in trăsură de gală, escortat de divisionul de jandarmi călări a mers la oarele 10 la Mitropolie, unde s'a oficiat un Te Deum.

Toţi dnii ministri erau in ţinuta de gală, representanţii puterilor streine erau in mare uniformă. Suveranul era inconjurat de casa sa civilă şi militară şi de ofiţerii garnisoanei Bucureşti. M. S. a primit călare defileul trupelor pe bulevard in faţa statuei lui Mihai-Viteazul, unde se ridicase mai multe tribune pentru public.

Ţinuta trupelor a fost admirabilă.

După terminarea defileului, dnii ministri şi representanţii strĕini au mers in palat de au felicitat pe Majestatea Sa Regele. Numĕroase persoane s'au inscris la palat.

† Ioan Macaveiu. Distinsul şi simpaticul preot român din Feldru, districtul Năsĕudului, Ioan Macaveiu, a rĕposat in 26 Maiu n. a. c. Moartea a răpit din mijlocul familiei un soţ devotat şi de model; din mijlocul societăţii un bărbat zelos şi vrednic, ear din mijlocul poporului un luptătoriu energic, şi pururea credincios causei naţiunei române. Ioan Macaveiu n'a dat numai esemplu de luptă, ci a dat şi dovadă de jertfă pentru causa sfântă a poporului sĕu prigonit. El a suferit in Seghedin 1 şi jumĕtate an de inchisoare grea şi amară. Neuitat îi va rĕmâné numele in istoria luptelor noastre naţionale. Mişcaţi de aceastǎ tristă ştire adresăm condolenţele noastre cele mai sincere iubitei şi nemângăiatei sale soţii şi intristatei familii. Dumnedeu sĕ-l odihnească in pace!

Jertfele beţiei, negrigii şi nepriceperii. Pe hotarul comunei Pĕrul un dileriu cu soţia sa şi cu copii sei s'au refugiat sub un arbore contra vremei grele. Tresnetul insĕ s'a slobozit asupra arborelui şi a chilăvit pe bieţii oameni. Toţi şi-au perdut graiul. —

Un purcariu pĕcătos. Pe hotarul comunei Secula un porc a stins viaţa unui copil ce se juca lângă el. Purcariul Iuon Corlea ar fi fost datoriu sĕ scutiască copilul contra primejdiei. Fiind că el n'a făcut aceasta tribunalul reg. din Arad l'a osêndit la trei luni prinsoare pentru ucidere de om comisă din negrige. —

Şoareci tăciunari. In noaptea din 20 Maiu şoarecii au ros pachetele de aprinjoare, ingrămădite intrun colţ al pravaliei unui neguţătoriu din H.-M.-Văşárhely, până când aprinjoarele au luat foc prin deasa şi indelungata frecare. Rĕu mai mare nu s'a intêmplat pentru că au dat de vreme de focul iscat. —

Bancnote de câte 100 fl. arse. Plugariul M. Fekete din Agárd a vêndut nu de mult o păreche de boi cu 350 fl. v. a. Pentru ca sĕ nu fure cineva banii, muierea lui a ascuns banii in cuptoriu. După douĕ dile nefericita muiere a făcut pâne şi uitându-şi de banii ascunşi in cuptoriu a făcut focul trebuincios. Când şi-a adus aminte de bani a fost prea târdiu şi s'a ales numai cu cenuşa bancnotelor arse. Se pricepe că apoi a urmat destulă tânguire, plângere, ceartă şi necaz amar, dară toate prea târdiu. Poate fi de invĕţ multora că in timpul de adi banii nu se mai ţin ascunşi, cu atât mai puţin in cuptoriul de pâne, căci banii ascunşi nici nu aduc nimica nici nu sunt siguri. —

Prinderea unor falsificători de bani. Gendarmeria a reuşit a pune mâna şi a deţiné o bandă de falsificători de bani constătătoare din 48 membri. Ei au operat mai cu seamă in comitatele Tolna, Vesprem şi Baranya. S'au găsit la ei până acuma mai multe piese false de câte 100 fl. v. a. Ei insĕ fabricau şi coroane false. Cuibul falsificatorilor au fost mai cu seamă comunele Regöly şi Iregh, unde au şi găsit teascuri, lespedi şi maşine cu alte scule trebuincioase. Cei prinşi s'au dat pe mâna tribunalului criminal. —

Sĕrbătoare bisericească in Maiere. Duminecă in 21 Maiu a fost in Maierele

---

le voiu păstra cu scumpătate, nu le voiu arĕta la nime, şi luându-şi remaş bun se intoarsĕ in spre impĕrăţie plin de bucurie.

Ajungênd acasă, imparte aurul ce adusese sĕracilor; smulge trei pene din aripa dreaptă a porumbului, la ce acesta indată sĕ făcù in o fată frumoasă, intocmai ca Ileană Cosindeană. Era frumoasă in cât ori cine ar fi vĕdut'o, se fi fost cât de bĕtrân şi de nesimţitor, şi incă cel puţin ar fi trebuit sĕ trĕsară, dacă nu sĕ i-se aprindă călcâiele. Dar dacă era frumoasă fata, apoi nici feciorul nu era şagă, ci era chiar fecior, voinic ca un fĕt frumos din poveşti, cu un pĕr ca aurul, cu neşte

Ochi nălbastri ca seninul
Te imbeată ca şi vinul

cu un trup ca tras printr'un inel, cât fata iute sĕ indrăgosti in el, vorba cântecutului:

Frundă verde stejărel
Cât îi omul tinerel
Bine-i Doamne deu de el!
Codru 'n cale-i inverdeşte
Româncuţa mi-l iubeşte
Şi 'n pept inima-i tot creşte.

Apoi peste câteva dile unde mi făcură un ospĕţ, cum numai pe la imperaţi sĕ mai vedi. Şi multă vreme duseră ei lume dalbă. Dilele le treceau ca un zimbet, nopţile ca un farmec.

Dar a lăsat Dumnedeu
După bin' sĕ viie rĕu,

feciorul adecă cele trei pene, ce e drept le-a pus intr'un bun loc, dar nu s'a putut stăpâni ca sĕ nu spună despre ele şi se nu le arete şi impĕrătesei, mamă-sa. Apoi muierile ştiţi Dvoastre cum sunt, atâta ţin ceva pân le spui, disa ăluia: sunt blide sparte şi pace. Dacă vrei sĕ ţii ceva in ascuns, se nu ştie satul, apoi n'ai de cât sĕ spui numai şi la muiere, c'apoi de ..... nu sĕ va şti. Dar ce mai atâta vorbă, sunt disa aluia: blide sparte şi pace.

In una din dile, des de dimineaţă, când razele soarelui abia rĕsări incepură a deştepta muritorii din culcuşurile lor, feciorul de impĕrat cu intreagă curtea merse la vĕnat. Acasă rĕmase numai mamă-sa impĕrăteasa şi cu noră-sa, care pe di ce mergea tot mai frumoasă se făcea.

— Doamne tu Lucică, dise impĕrăteasa cătră noră-sa, căci aşa o chema, — cât eşti tu de frumoasă! Eu nu mĕ mai satur d'a te privi. Insĕ eu cred, că şi mai frumoasă ai fi, dacă pĕrul c'o peană de aur ţi-aşi impodobi. Află adecă că eu am trei pene de aur, la cari pene fiu-meu mi-a poruncit se nu mĕ intind, dar ce va strica dacă vom lua una din ele?

— Ce va strica, ce nu va strica eu nu ştiu; dar las' nu te intinde, nu lua din ele, căci de bună seamă nu fără pricină le-a ascuns bărbatu-meu aşa de bine şi a oprit d'a te intinde la ele, dise la acestea Lucica. I-se părea ei adecă, că ceva-i şopteşte, că nu va fi bine, dacă vor lua din pene.

Dar bate toaca la urechea surdului. Impĕrăteasa luà una şi o pusĕ in pĕrul Lucicei, care acum se făcù şi mai frumoasă. De frumoasă ce era, chiar soarele a stat puţin locului şi s'a uitat la ea.

— Noa nebună, dise atunci impĕrăteasa beată de bucurie, — vedi cu cât eşti mai frumoasă şi ce rĕu ţi-se intêmplă că luaiu peana?... Eu iau şi celelalte două şi inainte ce fiu-meu s'ar intoarce, ear le vom pune la locul lor.

Şi dicênd acestea — ne mai ştiind ce face de bucurie — nici mai aşteptă rĕspunsul Lucicei, luà penele şi le puse in pĕrul ei.

Dar ce se-ţi vadă ochii, boieri Dvoastre, atunci?

In clipita când îi puse şi aceste pene in cap, cât ai bate două 'n palme, Lucica ear se făcù porumb şi pe fereasta ce tocmai era deschisă sbură afară; se aşedă pe coperişul casei şi incepù a cânta cu durere.

Bezeg atunci iute-i sări şi impĕrătesei beţia din cap, şi vĕdênd că ce-a făcut, unde nu mi-o cuprinse o spaimă, mai a dracului ca şi când

românești ale Timișorii sĕrbătoare mare și aleasă. S'a pus adecă peatra de fundament la noua zidire a bisericei române gr. or. din acea comună bisericească română. Sfânta slușbă prescrisă cu litiă a făcuto părintele Anca. De față au fost mulțime de credincioși. In fundament sub s. altariu s'a pus un document pentru viitoriu subscris de parochul, de presidentul comitetului C. Mihailoviciu, de epitropii bisericei, de membri comitetului parochial, de maestrii zidirii și alți binefăcĕtori. Documentul, redactat de I. V. Barcian, conține pe scurt istoricul parochiei și a bisericei și este inchis intro șătulă de pleu. Zidirea dă repede inainte. Ajutoriul și spriginul tuturora este acuma mai de lipsă pentru acest scop sfânt. Sfințirea nouei biserici se plănuește pe Sânta-Maria-mică, hramul s. bisericei, prin insuș capul diecesei din Arad. Dumnedĕu se ajute! — Pentru zidirea acestei biserici române au mai contribuit: „Timișana“ institut de credit și economii pe acțiuni, 50 fl. On. domni Alexandru, Eugen și Zeno de Mocsonyi 60 fl. La colecta doamnelor Floare Mihailovici și A. Havlicec au contribuit on. domni Ioan Munteanu 30 fl., I. Nedici sen. Catarina Nedici, S. Abonici, G. Vacan, D. Jebelean, I. Ranisav câte 15 fl. Ales. Secoșanu, Ioan Petru, G. Cusman, Eva Văcan, Maria Stanovici câte 10 fl. Iosif Mărtin 20 fl. P. Olariu, I. Pavlovici, I. Dragacichi, C. Catranța, S. Davidovici câte 5 fl. Sima Lazar 4 fl. S. Stoianov, Eva Stoianov câte 3 fl. S. Argintariu, P. Hamer câte 2 fl. G. Trăilă, Andreiu Murgu, E. Petrovici, Toma Gerda, câte 1 fl. Contribuirile străinilor in bani și material de zidire incă sunt considerabile.

Au mai dat apoi și Ioan Rudean, Ioan Stefanovici câte 20 fl., S. Georgeviciu, Aron Stanoviciu câte 15 fl., M. Florian 10 fl., Iosif Zorescu, Alexa Radu, Ioan Gruici câte 5 fl., Toma Drăgiciu 12 fl., Stefan Iorgovan a dispus pe patul de moarte sĕ se dee 3 fl., Ales. Trăilescu, M. Serman, Ciril Bogdan, câte 2 fl., Maria, Luisa, Ema Bogdan câte 1 fl., Ion Iarcu 1 fl., Adam Muntean 1 fl., I. Pescariu 50 cruceri. — Comunele parochiale creștine române incă sunt invitate a contribui după putință pentru un scop așa sfânt național. Ori ce contribuire este a se da sau a se adresa dlui Constantin Mihailovici, președintele comitetului parochial in Maiorkülváros-Temesvár.

Românii cum au votat in dietă? La votarea a doua asupra proiectului de lege despre căsĕtoria civilă in dieta din Budapesta au votat din nou pentru proiect deputații Ioan Beleș, George Szerb, Petru Vuia, Dr. Virgil Bogdan, Iuliu Vincz; contra au votat Petru Mihályi, Nicolae Șerban și Silvius Rezey.

Himen. Dl Lazar Oprean, invĕțătoriu gr. or. român in Zărand, comitatul Arad, s'a logodit cu Domnișoara Lucreția Rusu din Șiclău.

Avis. Nefiind nici un croitoriu diecesan român de ornate bisericești și haine preoțești in Bucovina, avisez pe aceasta cale pe croitorii români din branșa aceasta din Bănat și Ungaria, căci poate se va afla vr'unul dispus de a se strămuta in Cernăuți, unde — după informațiunile sigure pe cari le am — va fi spriginit de clerul nostru; căci până acum este avisat numai la croitori jidani. Informațiuni detailate in privința aceasta sunt gata a da, la cerere, pe cale epistolară. A se adresa pentru informațiuni la Ioan Pișlea sculptor, măsar de artă și auritor diecesan in Cernăuți (Czernowicz) palatul reședinței, Bucovina.

Păgâniă in Clopodia. Cu datul din 22 Maiu n. ni-se scrie din comuna Clopodia lângă Vĕrșeț, că in Dumineca trecută, pre când in s. biserică se oficia serviținl divin subjudele comunal Jó János insoțit de juratul Konecsny Ferencz au inceput a zălogi pe oameni pentru contribuțiune. Intre altele pentru 60 cruceri au zălogit de la Pavel Bălan cocia și caii. Se pricepe de sine că această procedere păgână și ilegală a provocat in popor mare indignațiune și mult sânge rĕu. Astfel de lucruri se intêmplă de acuma, dară ce va mai fi dacă va fi introdusă și căsătoria civilă, dacă toate lucrurile sfinte și de sacrament vor ajunge in mâni profane. Cine provoacă dară poporul și cine îl umple de mâhnire și amărîciune? Cine va fi dară rĕspundĕtoriu?

Icoană culturală. Din Oradea-mare ni-se scrie, că cu ocasiunea ultimului proces de presă al revistei umoristice „Vulturul“ din Oradea-mare, neşte cavaleri patriotici au atacat seara cu petri pe preotul român I. St. din B. când a ieșit din otel pe stradă, pentru că a fost de față și s'a interesat de pertractarea acelui proces. —

La știrea despre moartea lui Kossuth parochul Gyurinca din Nagy-Körös n'a vrut sĕ arboreze flamura neagră; după votarea legei despre căsătoria civilă insĕ parochul a arborat insuș steagul de jale. Purtătorii culturei de pe stradele Nagy-Köröșului i-au spart insĕ in ambele rênduri ferestile locuinței. Parochul acuma s'a plâns ministrului de interne și cere sĕ constrîngă orașul la despăgubirea daunei suferite.

Rectificarea listelor alegĕtorilor dietali. La incheiarea lunei lui Maiu și in dilele prime ale lunei lui Iuniu n. se vor face in respectivele cercuri electorale rectificările listelor alegĕtorilor dietali. In cercul Banat-Comloș se vor intêmpla in 1 și 2 Iuniu n. Sĕ fim dară cu deplină atențiune.

Jăfuirea poștei: Pe jăfuitoriul poștei erariale dela Kun-félegyház l'au prins. Este servitoriul insuși care a comis jăfuirea cu doi ortaci ai sĕi. Din cei 5000 fl. jăfuiți suma de 350 fl. au deja prădată și numai restul de 4650 fl. s'a găsit la ei.

Dühös magyar (adecă maghiar turbat). Sub acest titlu cetim in „Maygar Hirlap“ din 18 Maiu n. următoarele: Cum s'ar putea deslega cu temeiu și spre mulțumirea naționalităților cestiunea naționalităților, aceasta a dis'o deja in anii șesedeci un cunoscut magnat. A fost atunci, când s'a plămădit legea de naționalități. S'a ținnt o anchetă, in care domnii chemați s'au sfătuit foarte serios, că oare cum și pe ce cale s'ar putea deslega toată intrebarea. La aceasta s'a ridicat magnatul și a dis: Voiu spune eu domnilor, cum s'ar puté simplu și iute deslega cestiunea . . .

Domnii din anchetă se uitau unul la altul.

— Simplu și iute? Suntem curioși sĕ o știm aceasta.

Magnatul apoi continua:

— Dacă vrem sĕ mulcomim naționalitățile, atunci sĕ vedem noi Maghiarii, toți câți suntem, și sĕ emigrăm eară inderĕpt la Asia. Eară pămêntul sĕ-l lăsăm lor aici.

---

vedi lupu, că ce sĕ se știe ea acum face; că, când fiu-seu va sosi acasă și va afla de treabă, ce se-'i știe ea spune atunci? . . .

Îți poți inchipui, iubite cetitoriule, in ce buimăceală se afla ea, adecă impĕrăteasa, când de odată numai ce se deșchide ușa și țop in casă fiu-seu, carele nici intră bine 'n casă și intrebă: unde e Lucica?

Atunci porumbul adecă Lucica, sboară pe fereastă și dice:

— Foarte frumos îți mulțămesc, dragul meu, că m'ai iubit cu credință, insĕ la olaltă mai mult nu putem fi, uită-me dar și fii ferice; și dacă totuși voiești sĕ me mai vedi, caută-me in țara dorului! Remâi deci cu Dumnedeu, eu me duc la rĕndul meu mai dise și sbură in inaltul ceriului.

O mamă! strigă atunci feciorul, ințĕlegând că ce s'a intêmplat, — de ce ai luat penele?

— Vedi, nevastă-mea acum s'a dus, — insĕ eu fără ea nu pot sĕ trăiesc; me duc se-o găsesc, se știu că lumea toată o bătucesc.

Și se jură că nu se va stêmpĕră, pân' ce pe Lucica nu o va afla. Căci el era indrăgostit in ea, apoi dragostea asta până când persoana iubită nu ți-o ai ear in brațe — știți Dvoastre — te chinuiește a dracului, vorba cântecului:

Te poartă din loc in loc
Ca pe om făr' de noroc
Te poartă din sat in sat
Ca pe cânele turbat.

Feciorul nostru incă — fiind torturat de dragoste atât de cumplit, — își făcu o păreche cizme de fer și o bâtă de oțĕl și se hotări se plece in cătro-'l va lumina Dumnedeu.

Apoi, luându-și incă odată remas bun dela mamă-sa, dela sfetnicii și dela toți pretinii lui, se depărtă.

Și merse el mai multe dile fără de a afla câtuși de puțin despre țara dorului, căci pe ori cine intâlnea și-l intreba: bade! au nu cumva ai audit sau știi unde sĕ află țara dorului, — numai clătina odată din cap, apoi dicea: nu deu, ba nici de nume nu i-am mai audit până acum.

Feciorul nostru audind respunsurile acestea foarte sĕ intrista, dar din drum totuși nu slăbea, ci mergea, mergea — cu dorul Lucicei in sîn — inainte incătrău îl duceau ochii.

Și a mers, a mers până-ce pe jumĕtate i-s'a ros bâta de oțĕl și i s'au spart cizmele de fer și de țara dorului tot n'a aflat nimic. Când odată, ajunse chiar in impĕrăția cumnatului seu care ținea pe sora lui cea mai mare. Cumnatul seu din intêmplare era dus de acasă. Se 'nfățișază deci inaintea surorii sale și dice:

— Bună diua soră?

— Sĕ trăești cu bine frate, respunse aceasta după-ce-'l cunoscu că e el.

— Dar, vai de mine frate, ce vĕd ochii mei? Cât ești de palid și de negru la față; ce e cu tine și ce vênt te poartă pe la noi adecă ce pricină te-au făcut sĕ umbli atâta lume; trebue că ai vre-un nĕcas mare; au nu-i așa? mai dise soră-sa după-ce adecă sĕ imbrățișară și sĕ sărutară de mai multe ori.

— Da, da un nĕcas și incă foarte mare, rĕspunse feciorul nostru.

— Spunemi-l dar, rogu-te, — căci fiind eu acum impĕrătească poate sĕ-ți pot ajuta ceva.

Atunci feciorul nostru incepu ai povesti durerea inimii sale dicĕnd:

— Vĕd că te miri c'am umblat atâta lume până la voi și că sunt așa de perit la față. Dar n'ai pentru-ce te mira așa tare. Află adecă că e atâta și atâta vreme de când umblu flămêndĕnd și 'nsĕtoșînd prin lume sĕ aflu țara dorului, ca sĕ pot găsi pe aceea pentru care, dac'ar trebui, bucuros aşi muri ori când, și până acum incă nimic n'am putut afla. Drept aceea am venit la voi, se te intreb și pe tine: nu cumva m'ai ști indrepta incătrău sĕ află țara dorului? Și dacă știi indreaptă-me, rogute.

(Va urma).

Apoi a mai adaus:

— Insĕ naţionalităţilor nici aceasta nu va fi de ajuns. Şi atunci se vor teme, că eară ne vom mai re'ntoarce. Mai cuminte va fi dară, dacă noi ajunşi in Asia, fie-care ne vom alege câte o creangă bună, tare şi ne vom spânzura. Poate că aceasta va mulţumi apoi naţionalităţile. Cu toate că nici aceasta nu este deplin sigur!

Cu aceste magnatul 'şi luă pălăria şi părăsi localul anchetei.

Bine, bine. Insĕ noi suntem numai tare ingrigiţi că la un eventual atare cas, ce s'ar alege de dreptatea şi fericirea in Ungaria?

Contribuire. La sĕrbătoarea sfinţirii casei chorului din Izvin dl invĕţătoriu din Ianova Georgiu Grozav incă a contribuit 50 cr. — I. M.

Dare de seamă şi mulţumită publică. Cu ocasiunea concertului inpreunat cu joc, arangiat de corul plugarilor rom. din Socodor in 1/13 Maiu a. c. in favorul fondului sĕu, subscrisul, ca conducĕtoriu al corului viu şi pe aceasta cale a da seamă despre venitul incurs cu ocasiunea acelei petreceri. Venitul brut a fost 98 fl. 30 cr. din care substrăgêndu-se spesele de 53 fl. 30 cr. au remas ca venit curat **45 fl.** care sumă este de a se privi de basă a fondului de cor neesistent până acuma in comuna noastră, şi care infiinţat odată avem firma speranţă, că pe lângă călduroasă spriginire de care ne am inbucurat deja din partea publicului participant, va prospera in scurt timp. Seara la cassă ne-a onorat cu suprasolviri următorii domni şi doamne: Dr Georgiu Vessa medic 1 fl. Georgiu Varga not. 4 fl. Teodor Laurenţiu cap. 3 fl. Gröfner Viktor off. dom. 2 fl. 50 cr. Zumft Vilmos farmacist 1 fl. 50 cr. Aureliu Iancu preot 1 fl. Ioan Mladin inv. 1 fl. Veiss Mor comer. 1 fl. Ioan Mârşeu croitoriu 1 fl. Dna Aram Popoviciu 1 fl. Dna V. Maria Baguba 1 fl. Demitriu Manea călciunariu 1 fl. Gramling Jozsef off. dom. 50 cr. Sönfeld Jozsef diurnist 50 cr. Ioan Mitrişu diurnist 50 cr. Kemény Jozsef comerciant 50 cr. Sterner Mor comerciant 50 cr. Ioan Uncu econom 50 cr. Aureliu Varga preot 50 cr. Demitriu Muscanu preot 50 cr. Stefan Tulcanu preot 10 cr. Ioan Sabău econ. 20 cr. Petru Uncu econ. 20 cr. David Voniga teolog abs. 50 cr. Scuti Mârseu 50 cr. Oferte marinimoase au binevoit a trămite domnii: Kilner Béla măcelariu 2 fl. Georgiu Papluca măcelariu 1 fl. Demitriu Sferle măcelariu 1 fl. Susnumiţii on. domni şi doamne, cari au binevoit a ne sprigini modesta noastră intreprindere, primească cea mai profundă mulţumită. — Socodor 12 Maiu 1894. Georgiu Papp teolog abs. şi invĕţătoriu.

Socoată şi mulţămită publică. Românii gr. or. din comuna Sárafalva, conform datinei lor străbune, in fie-care an la 9/21 Maiu, îşi sĕrbează hramul bisericei, când, fie-care partecipant donează pre seama bisericei ofrăndă, cât se indură. In ĕst-an, aceasta sĕrbătoare bis. a avut indoit resultat; căci, nu numai biserica, ci şi scoala s'a invrednicit de atenţiunea participanţilor, — şi iată cum: Pe când era masa incheiată, se ivesce şi corul şcolarilor rom. gr. or. din loc, şi, spre surprinderea multora, improvisează — sub conducerea invĕţătoriului lor — un mic concert, prin care s'a cucerit inimile celor prese[nţ]i intr'atât, in cât imediat s'a cerut dese[mna]rea unei liste, pentru contribuiri benevol[e pr]e seama fondului scolarilor rom. gr. or. [din] Sarafalva deosebit de cele oferite pe sea[ma s]fintei biserici. Şi resultatul este, că s'au subscris ca oferte in grâu: 13 polovici, ear in bani: **9 fl. 45 cr. v. a.** — Marinimoşii oferenţi sunt dnii: Mihaiu Pêrvu profesor, Georgiu Mateiu cântăreţ, Petru Mateiu praprietariu, Alexa Mateiu plugar, Nicolae Chitta econom şi dna: Persida Hagici câte 2 polovici grâu; dl Pavel Todoş v.-presidele comitetului parochial 1 polovică grâu; domnii Ladislau Seeler notar comunal, Ioan Filip invĕţătoriu şi Mitru Mateiu alui Avram econom câte 1 fl, apoi dnii: Gingu Mateiu-cordiş, Ilie Mateiu-cordiş, Aron Nicolescu, Dimitrie Râneosu şi Nicolae Izvinianţiu, toţi economi câte 50 cr. Simion Chita econom 40 cr. Nicolae Şuştrean şi Petru Roşu economi câte 30 cr. Trăilă Râneosu econom 25 cr. Todor Mateiu alui Vanu, Savu Covaciu, Iovan Miloş, Emilian Miloş (argăsitoriu), Mateiu Luca, Vasilie Micu (496), Stefan Băcşan, Ioan Mateiu (30), Todor Bălăban (epitrop bis.), George Christea şi Pavel Pecican (jurat com.) toţi economi câte 20 cr. şi in fine dnii Ioan Brândescu bărbier in Egreş, Sosa Mateiu, Isac Mateiu, Filip Belinţian cassariu com. şi Petru Cernescu toţi câte 10 cr. — Din bani sunt rĕspunşi: 4 fl 45 cr. iar restul de 5 fl şi cele 13 polovici de grâu, au remas d'a se incassa la toamnă. — Banii incassaţi conform disposiţiunilor luate s'au depus spre fructificare la cassa de păstrare. — Credênd deci, că-'mi implinesc numai datorinţa, când şi pe această cale, vin a constata generositatea susinscrişilor ca donatori de o parte, iară de altă parte incredinţându-me, că satisfac şi dorinţei micilor mei diletanţi, când vin a da espresiune publică profundei lor mulţumiri pentru donurile obţinute, şi din a mea parte aduc cele mai călduroase mulţumiri atât celor ce contribuiră, cât şi celor ce-'şi vor executa obligamêntul in favorul fondului şcolarilor mei. — Şi dorind ca nobila faptă a celor susindicaţi sĕ aibe cât mai mulţi imitatori, rog pre Dumnedĕul indurărilor sĕ resplătească insutit fie-cărui dăruitori! Intru mulţi ani se trăiască! — Sárafalva, in 10/22 Maiu 1894. S. Andron G. inv.

Incunoştiinţare. Din causa imbulzirii lucrurilor de publicat, mai ales despre procesul Memorandului din Cluşiu, am fost siliţi a reserva pentru numĕrul viitoriu icoana care era se o publicăm in numĕrul de faţă al acestei foi.

Felurimi.

Păţania unui filosof. Cunoscutul filosof David Hume trecea odată intr'o luntre preste un rîu. El medita in tăcere. De-odată se intoarce spre luntraş: — Cunoşti Dta Astronomia? — Eu, nu! Nu e d'aici din sat. — Rĕu! rĕspunse filosoful. Ai perdut de geaba un sfert din viaţa Dtale. Luntraşul mâna inainte repede. — Dar de Geometrie ai vr'o idee? — Are dracul! Ce-i aia? — Rĕu, dise iarăşi Hume. Ai perdut de geaba jumĕtate din viaţă. Rîul era tot mai repede. Valurile erau mari şi cât p'aci se restoarne luntrea. — Dar din Psihologie ce şti? — Nimic, dle! Lasă-mĕ in pace, rĕspunse luntraşul necăjit, că muşteriul îi tot spunea la vorbe pe cari el nu le inţelegea. — Rĕu! dise iarăşi filosoful. Ai perdut de geaba trei sferturi din viaţă. Insĕ in aceasta clipă un val isbeşte luntrea şi o rĕstoarnă. Hume cade in apa rîului. — Domnule, şti inota? intrebă luntraşul. — Nu ştiu, rĕspunse Hume. — Ei atunci ţine-te de haina mea, căci altfel toate patru sferturile vieţii Dtale s'au dus dracului....

Economiă.

Cât de dese se sădim legumele? La sădirea legumelor şi la cele sĕmĕnate ce nu se sădesc, trebue se ştim cât loc avem de lăsat intre legumă şi legumă, de voim se avem legume cum se cade, frumoase, bune, gustuoase şi cât se poate de mari. Că, de lăsăm legumele prea dese, avem esemplare mai multe, dar totuşi nutremênt mai puţin din ele, deci folos mai puţin, că d. e. 2—4 morcovi mici ca degetul nu fac cât unul mare, 3—4 căpăţini mici şi pospoiete de vardă nu fac cât una şi bună, dece cepe ca alunele nu fac cât una ca pumnul ş. a. m. d.

Trebue deci se ştim hotărît depărtarea ce trebue se fie intre legumă şi legumă, că de le lăsăm prea dese, nu se desvoaltă cum se cade, de le lăsăm prea rari — rĕmâne loc nefolosit şi strică legumelor fiind că se şi uscă mai curund. Plantelor ce le avem in straturi, in şire regulate, le putem mai lesne afla depărtarea recerută, că stratul de un metru îl liniem de a lungul: pentru morcovi, petringei, celer, ceapă, aiu, ardeiu, ridichi de lună şi de veară facem 3 şire şi in fie-care şir sĕmĕnăm (celerul, ceapa, ardeiul îl sădim) tot la depărtare de un lat de mână; aceasta depărtare va remânea şi intre cele lalte plante aci numĕrate, dar deoare-ce ele se samĕnă şi deoare-ce de regulă le sĕmĕnăm mai dese, le rărim la plivit până rĕmân de rari câte de un lat de mână de la una la alta. Pentru napi, sfecle, ridichi de iarnă, salată cu capaţină, vardă, caralabe, păstărnac, facem pe stratul de 1 metru numai douĕ linii şi in fie-care liniă plantăm numai la depărtare de 1 palmă, ba varda chiar la 2 palme una de alta. Crastaveţii se pun in cuiburi de un metru depărtate de olaltă, ca şi cucuruzul; pepenii şi lubeniţele la 1 şi jumĕtate metri, bostanii de la 3—6 metri, cartofii in cuiburi depărtate de un metru de olaltă. — i.

Sĕcărea pe sub pomi. De multe-ori se aude plângerea cu grădinele de pomi, in anii când aceia nu rodesc, nu aduc mai nici un folos, deoare-ce sub umbra pomilor iarbă se face puţină şi şi aceea numai bucinişi şi brusturi. Din asta causă au credut oamenii de lipsă se incerce una şi alta, până au ajuns la convingerea că in grădini, la umbra pomilor, unde iarba altcum creşte numai rară şi mare, gordeioasă, acolo prieşte sĕcăreaua (chiminul) foarte bine şi produce de te sparii. Cultivarea acestei plante e foarte uşoară. E de ajuns dacă se afĕnează pământul, săpându-se cât de cât cu sapa, şi apoi se samĕnă sĕcărean şi se greblează; ori că se sădesce in luna lui August, ici colea câte o tufă. Sĕcăreaua este o plantă bienală (care trăeşte 2 ani) şi deci numai in anul al doilea produce sĕmênţă. Dacă o am sĕmĕnat ori sădit odată, nu mai trebue avut grija ei, cel puţin sĕmĕnată ori sădită nu mai trebue. Mai multă lipsă are de aci incolo de grije, decât de ceva lucru; numai in anul dintâiu trebue săpat şi curăţit odată, de aci in colo nici aceea nu-i de neapĕrată trebuinţă. Bine-i, vedi bine, dacă gunoim din când in când printre pomi, şi dacă udăm, că prin aceea şi sĕcăreaua prieşte mai bine, şi pomilor incă le merge mai bine. Timpul coacerei pentru sĕcărea este pătrariul al III-lea din Iuni şi prima jumĕtate din Iuliu. Atunci tăiem cu secerea ori cu foarfecile tot crenguţele pe cari sĕcăreaua este coaptă, ca sĕ nu se scuture, şi cea necoaptă o lăsăm până se coace bine. Apoi sĕcăreaua culeasă o legăm

mânunchiuri şi o punem sĕ se coacă bine la soare şi sĕ se usce.

Făcênd aşa, vom vedea că intre pomii nostri, preste câţiva ani, s'a face o iarbă bună amestecată cu sĕcârea, după care vitele stau sĕ se omoare, aşa o mânâncă şi se ingraşe de ea.

Sĕcâreaua e folositoare in culină şi in apotecă, şi ca medicină de casă la multe boale; deci, ori câtă am avea, n'ar rĕmânea nefolosită şi n'am putea ḑice că ne pare rĕu că am cultivat'o. — i.

Lăstarii de ploaie (furii). Lăstarii de ploaie seau furii fac mult năcaz pomologilor, că ei sunt puternici; se ivesc din jos de corona pomului sau şi in coronă şi in câteva sĕptĕmâni ne pun in mirare cât cresc şi cât sunt de graşi, mari, frumoşi, obli, neteḑi. Ei contrag apoi nutremĕntul dela crengile cu roadă, poamele cad, ear pomul se slăbeşte. Lăstarii de ploaie eşiţi in coronă o indeasă de nu poate fi bine nici sorită nici aerisată, apoi fiind că numai la câţiva ani fac lăstarii acestia muguri de fruct, stau şi sug sucul inzădar. Ba, de nu vom băga de seamă şi s'or incuiba 2—3 furi sub corona pomului, ei trag tot nutremĕntul şi omoară corona; ba sug-sug cu nesaţ până slăbesc pomul de piere. Deci, indată că vedem că s'au ivit lăstari de aceşti de ploaie, îi nimicim, tăindu-i cu un cuţit bine ascuţit chiar de lângă trupina pomului; prin aceea silim sucul se meargă numai la coronă şi se o nutrească cu imbelşugare.

Pe altoii de un an şi mai mari incă es mulţime de lăstărei tineri, frageḑi, frumoşi, cât de i-am lăsa, de jos. până sus ar fi tot o creangă intr'alta. Pre acestia incă-i tăiem, ca sĕ se ingroaşe şi inalţă trupiniţa principală, ci nu-i bine se-i tăiem chiar de lângă trupiniţa, ci lăsăm lângă trupină ca de un deget de lungă lăstarea; ea nu va mai creşte, ear sucul va face ca oltoaia sĕ se imputerească şi sĕ se inalţe; la primăvează apoi ciuntăm nodurelele aceste frumos şi oltoii vor fi frumoşi şi sĕnătoşi. — i.

Rosătura epurilor. Pomii cei tineri nu au inimic mai mare ca pe iepuri. Multe sunt mijloacele cu cari cercăm a feri pomişorii de ei, unele duc la scop, altele ba. Un grădinar neamţ ne spune că nimic nu e mai bun ca — nu rîdeţi — balega de câne. Se pune in apă caldă până se descompune şi se lasă aşa 2—3 ḑile. Luăm apoi un pemsel ori o periă de vĕruit şi ungem pomişorii la rĕdăcină până cam de 2—3 palme dela pămênt. Epurelui pute şi nu se apropiă de pomi. Cercaţi şi vedeţi! — i.

De ce e bună văruirea pomilor. Ungerea cu lapte de var a pomilor e foarte de lipsă, că prin aceea-i apărăm de a fi roşi de iepuri, zădarnicim incuibarea insectelor, că oauele unse cu lapte de var nu mai produc pui, de i-am uns primăveara cu lapte de var amestecat cu lut cleios, îi scutim in contra fierbinţelilor prea mari, ear de i-am uns toamna, îi scutim contra gerului. Drept aceea văruiţi pomii, cu deosebire piersecii se nu-i uitaţi, că prin aceea-i scăpaţi de boale. — i.

Păduchii de crastaveţi. Mai nu este plantă, care se nu-şi aibă duşmanii ei; aşa şi crastaveţii au duşmanii lor, cari sunt nescari cărăbuşi. Contra lor se recomândă mijlocul următor: Se ia găinaţ (bălegar de găină) şi se descompune in apă, la 1 font de găinaţ 5 litri de apă, aceasta se ţine 24 oare se clocească şi apoi se udă cu ea crastaveţii, şi indată vor fi intineriţi. — i.

Contra viermilor de plante. Adesea vedem că ceapa şi alte răsade prinse gata, pier, se uscă şi prinḑênd de o foiţă ies afară, cu rĕdăcinele mâncate. Acele au viermi la rĕdăcină şi aceia trebuesc stêrpiţi. Spre scopul acela se recomândă funinginea şi cenuşa, apoi udarea cu apă. Zama de pelin verde fiert in apă, după ce s'a rĕcit, incă se fie bună. Cercaţi şi vĕ convingeţi! — i.

Resistinţa grâului contra frigului. Institutul Smithsonian din Washington in anul 1871 cu ocasiunea unei espediţiuni la polul nordic a depus in P o l a r i s - B a i un sac de grâu, spre a constata, dacă poate grâul suporta un frig mare. E de observat, că numitul golf zace pe o latitudine nordică de 81—82 grade şi ca mercuriul ingheaţă de cele mai multe ori prin Ianuarie. Căpitanul N a r e s află mai târḑiu sacul şi 'l duse la K e w, unde cercetară cuprinsul lui şi constatară, că 62% din grâu suportă frigul unei ierni polare, nedegerându-i colţul (embrionul), şi semĕnându-l, răsări. Urmează de aici, că albuminul şi scrobela nedegerând, acel grâu poate servi spre hrană omului şi animalelor. —

Higienă.

Guturaiul şi iodoformul. Guturaiul este inflamaţiunea mucoasei nasului, o rĕceală la cap, insoţită de strănut, de perderea mirosului şi poftei de mâncare.

Cei vechi ḑiceau că guturaiul este o rĕceală la creeri. Doctorul Maurel a făcut o descoperire foarte importantă şi prin ajutorul căreia se poate uşor vindeca guturaiul.

Ast-fel acest invĕţat sfătueşte de a se aplica de mai multe ori pe ḑi bumbac preparat cu iodoform la nări.

Proporţiunea trebue sĕ fie de 10 la sută.

Ast-fel se respiră un aer desinfectat care ucide populaţiunea de microbii cari produc sau menţin guturaiul. —

Alaunul (piatra acră) e un mijloc escelent contra tuturor insectelor. Aşa dispar stelniţele din case şi de pre mobile, dacă le ungem cu piatră acră disolvată in apă. Când văruim casele, dacă in varul stâns punem şi alaun, multă vreme nu vin nici muşte in casă. Sănĕtăţii omului nu strică alaunul chiar nimic, nici animalelor, de aceea ar fi bine unse şi grajdurile din lăuntru cu mal ori var in care am topit alaun, ca se impedece mulţimea muştelor. — i.

Mijloc de infrumseţare. Cine, rogu-vĕ, nu ar voi se aibă o faţă frumoasă? Cui nu-i place ce-i frumos? Eată causa, din care multe femei — cu ertăciune fie ḑis — âmblă după feluri şi feluri de olee, rădĕcini, plante ş. a. O apă cu totul nevinovată şi ducătoare la scop ar fi următoarea: In 6 litri de apă de ploaiă punem 9 pumni de orz intr'o oală şi lăsăm de fierb bine. După ce a fiert străcurăm apa printr'o cârpă, ca se cadă numai ea limpede, şi punem in ea 1 şi jumĕtate lot balsam perurian. Cu apa aceasta ne spălăm dimineaţa şi seara şi vom căpĕta o peliţă frumoasă şi fină şi plină de „vino 'ncoace!" — i.

Un mijloc foarte bun pentru cei ce le creapă mânile, este următoarea salbă: pui 16 grami ceară de stupi, 16 grami camfor, un albuş de ou, 16 grami rĕşină de brad, 10 grame mĕduvă de bou şi se topesc la olaltă. Albuşul de ou se pune după ce celelalte sunt topite bine şi sunt călduţe. — Aceasta salbă ar fi bine se şi-o facă fie-care econoamă, că prin desele âmblări aci cu apa, aci in pămênt la sădit şi plivit, adesea aşa le creapă mânile de li e groază când trebue sĕ se pună la frământat de pâne; avênd aceasta salbă şi le vindecă curund. — i.

Salbă pentru animale. In America nordică fac pentru ranele animalelor o salbă din praf de puşcă şi unsoare; adecă piseazǎ bine praful de puşcă, îl amestecă bine cu unsoare şi cu salba aceea ung ranele cailor provenite din fierbinţeli şi asudare. Cărbunele şi salpetrul aflătoare in pulverea de puşcă vindecă rana iute. E bine se ungem cu aceasta salbă chiar şi animalele nerănite, că departă muştele şi insectele de la ele. Oare se cerce fraţii bănăţeni şi in contra muştelor golumbace, de care adesea sunt supĕraţi şi păgubiţi, cu aceasta salbă lesne de pregătit. — i.

Glume.

In bal. Un domnişor: De ce eşti aşa tăcută, domnişoară, de ce nu iei esemplu de la mine? Uite, eu vorbesc continuu; tot sunt in voiă bună! — Domnişoara: Tata mi-a spus se tac mai bine, de cât se ḑic vre-o prostiă!

Semn sigur. „Ce multe muşte sunt in casă, şi tot femenine!" — „De pe ce le cunoşti?" — „Dar nu veḑi, că la oglindă şi la fereastră sunt cele mai multe!"

In casarmă. Subofîcierul: Măgarilor, cu cât ve invĕţ mai mult, cu atât par' că vĕ prostiţi, in loc se mai prindeţi la minte! i.

Ghicituri.

66) Apĕră-mĕ de găini — că de câne nu mĕ tem? (Rîma).

67) Merge vulpea pe poiană — şi se cântă ca o doamnă? (Cetera).

68) De aci până-'n dealul mare — tot funduri de căldare? (Muşinoaiele).

69) Lung cât veḑi cu ochii — lat cât păşesce o găină? (Ogaşul carului.)

70) Două lemne, hodrolemne — şi mai multe mărunţele? (Scara).

71) Ce ţipi din turn şi nu se strică, ear de bagi in apă se strică? (Hârtia).

72) Ce stă 'n cuiu fără toartă? (Oul).

73 Ruşine uscată in cuiu acăţată? (Cetera).

74) Am o curte plină de vaci curte? (Pânea in cuptoriu).

75) Hai soro se ne culcăm — peri cu perî se 'mpreunăm — gauri negre s'astupăm? (Ochii.)

76) De aici până la munte tot căldări cu fundu 'n sus? (Muşinoaiele).

77) De aci până la munte tot zale mĕrunte? (Furnicile).

78) Ce suie in pod fără scară? (Fumul).

79) Bumb de aur pe o piele de taur? (Soarele).

80) Pogace rasă pe o straşină de casă? (Luna).

Posta redacţiunii.

Mai multora din Torontal: A[illegible] primit imbucurătoarele ştiri despre mişcări[illegible] Românilor din Torontal. In numĕrul procsim [illegible] vom publica toate.

Dlui A. B. in L: Ne vom int[illegible]sa de „Păzitoriul de pădure" de Porcolab [illegible] spre resultat Te vom avisa.

Dlui P. T. in T: Adunâv[illegible] datele cu incetul le vom publica şi in [illegible]aiă.

Têrgul de producte.

In piaţele din ţêrile esterne comerciul stagnează şi tendenţele preţurilor nu se urcă.

In piaţa din B p e s t a comunicaţiunea şi comerciul e aproape ca in sêptêmâna trecută. Speciele de grâne principale se căutau. Ele acum scad in preţuri.

G r â u curat s'a adus puţin la têrg, nici era prea căutat. In sêptêmâna aceasta morile au favorisat puţin grâul de provenienţă indigenă, grâul străin nu prea era. Circulaţiunea sêptêmânei sĕ urcă la 120,000 măj metrice.

O v e s u l. A fost mai puţin căutat. S'au vêndut vr'o 5 mii de măji metrice şi se plătea, amĕsurat cualităţii, cu 5 fl. 70 cr. — 7 fl. 10 cr. per m. m.

C u c u r u z u l, s'a susţinut in preţ, in fine s'au vêndut cu 4 fl 70 cr.—4 fl 94 cr. Cucuruzul nou in Steinbruch lângă Bpesta se cumperă dacă este uscat cu 4 fl 30—4 fl 80 cruceri.

G r â u l este fluctucant. Preţurile variau cu 6 fl 75—7 fl 16 cr.

S ĕ c a r a incă sau căutat, cumpĕrătorii erau puţin reservaţi; din afară n'au sosit multe comande. Cu totul a fost o circulaţiune de 4000 măji metrice, iară preţul se stăbili in fine cu 5 fl. 42 cr. — 5 fl. 65 cr.

S ĕ c a r a de primăvară se da cu 5 fl. 47 cr. — 5 fl, 60 cr. in fine insĕ remase cu 5 fl. 50 cr. — 5 fl. 60 cr.

O r z u l de nutreţ şi de fabrici a remas staţionar cel ungar cu 5 fl. 70 cr. — 5 fl. 90 cr. cel din esterne nu era mai scump şi se lua in fine cu — 4 fl. 70 cr. cu vamă cu tot.

P ă s t ă i o a s e. Nu se prea căutau din afară; preţurile erau: P ă s u l a puţin căutată mâre albă 5 fl. 50 cr. rotundă 6 fl. 25 cr. sură 5 fl. 25 cr. pistriţă 4 fl. 75 cr. pitică 7 fl. cr. M a z e r e 8 fl. 25 cr. — 9 fl. 25 ungară despoiată 16 fl. 10 cr. L i n t e, slab căutată, soiul mai slab 9 fl. mai bun şi despoiat, amĕsurat soiului şi mărimei până la 20 fl. M a c sur 28 fl. vênĕt 32 fl. C h i m i n, din ţară nu este, cel ollandez 38 fl. (Toate se pricepe, per 100 kilogramuri).

S ĕ m ê n ţ u r i. Sĕmênţă de trifoiu 70—72 fl. de luţernă 64—68 fl. măzĕriche 8 fl. 25 cr.— 8 fl. 75 cr. mohor 8 fl. 00 cr. — 8 fl. 50 (tot per 100 Kilogr.), de I i n 11 fl. 00 cr. — 12 fl. 50 cr.

G o g o a ş e 10 fl 50— 12 fl 75.

V i c t u a l i i. Preţurile preste tot scad incă la cei mai mulţi articoli. Gâsce 4—6 fl. Găine 80 cr. — 90 cr. — 1 fl. 20 cr. Coponi 1 fl. 80 cr. şi 2 fl. 60 cr. Ciurcan 3 fl. 50 cr. = 5 fl. — cr. Reţe 1 fl. — cr. — 1 fl. 30 cr. Pui 1 fl. 20 cr. — 1 fl. 50 cr. per păreche en gros.

O a u ĕ, 50 până 52 dărabe 1 fl.

C a r t o f i (crumpiri, baraboi, mere de pământ) au căḑut cu 60 cr. la maja metrică: s'au vêndut galbini cu 2 fl. 00 cr. rosa nuoi 1 fl 60 cr. ca covrigii 2 fl 50 de fabrică 1 fl. 00 cr.

P r u n e sêrbeşti 8 fl. 30— 19 fl 20 cr. bosniace 9 fl. 37 cr. — 22 fl. 30 cr. — Lictar, 12 fl. 94 cr. — 14 fl. 50 cr. — M i e r e a destilată cu 33 fl. — C e a r a, notează 153 fl.

C e a p a in cuantităţi mari a remas cu a 4 fl. 80 — A i u l 37 fl (per 100 Kilogr.)

L â n a. Têrgul a fost bins cercetat, comunicaţiunea mai viuă ca in sĕptĕmână trecută. Lână de vară brută 91 fl. vênĕtă mai slabă 89 fl. mai bună 114 fl. defectuoasă 75 fl.

C a r n e a d e v i ţ e l. Têrgul bun. Tendenţa tare. Viţei vii 36 cr — 42 cr. tăiaţi 38 cr. — 52 cr. per Kilog. nesocotită darea de consum. — Mieii se ţin 5 fl 48 cr. — 7 fl 40 cr. părechia.

P o r c i i 44—52 cr. de chilă.

U n s o a r e d e p o r c 52 fl. 50 cr. Clisă (slanină, lard) 44 fl. — 48 fl 56 cr. amĕsurat cualităţii.

P i e i b r u t e. In sĕptĕmâna trecută s'au vêndut mai cu seamă piei de oaie, anume 6000 dărabe sêrbeşti cu 97 fl. — 2000 ardeleneşti cu 64 fl. şi 2600 macedonene cu 105 fl. per 100 kilograme.

Bursa de Budapesta din 30 Maiu 1894.

Datoriă de stat:

Renta de aur ung. 100, 500, 1000	4%	118.60
„ „ „ „ 10.000	4%	—.—
„ „ „ „ pr. 31 Mart.		118.30
„ „ coroane ung.	4%	95.40
„ „ „ „ pr. 20 Mart.	4%	95.10
Obl. căilor fer. orient. 1876	5%	124.—
„ „ „ de stat, 1889, aur.,	$4^1/_2$	127.50
„ „ „ „ „ „ arg.	$4^1/_2$	103.—
Obl. cu premii ung., 100.		153.50
„ „ „ „ 50,		153.50
Obl. de desdaun. regal., am., ung.,	$4^1/_2$%	101.—
„ „ „ „ croate	$4^1/_2$%	102.—
Bonuri rur. ung.	4%	96.—
„ „ croate	4%	99.—
Obl. regul. Tisei (Seghedin)	4%	145.50
„ hipot. croate, 100.,	5%	—.—
Asemnatele cas. de stat. 6 luni, 100,		—.—
Datoria de stat com.. hărtia, Mai-Nov.	$4^2/_{10}$	98.50
„ „ „ „ „ Febr.-Aug.	$4^2/_{10}$%	98.50
„ „ „ „ arg. Jan.-Jul.	$4^2/_{10}$%	98.50
„ „ „ „ „ Apr.-Oct.	$4^2/_{10}$%	98.50
Renta de aur austr.	4%	119.75
Datoria de stat austr. 1854. 250,	4%	150.—
„ „ „ „ 1860, 500	5%	147.—
„ „ „ „ 1860, 100	5%	159.50
„ „ „ „ 1864, 100		198.—
„ „ „ „ 1864, 50		198.—
Obl. oraş. Budapesta 1890	$4^1/_2$%	101.50
Obl. c. fr. bulg.	6%	119.—
„ cu prem. sêrb. 100 fr.	3%	38.—
„ „ „ „ „ „ (stamp. austr.)	3%	39.—
„ soc. p. reg. Temeş-Bega	5%	105.—

B a n c e.

Banca anglo-austriacă 120	154.—
„ pe acţii Budapestană 100	128.50
„ „ „ a capitalei I emis. 100	94.—
„Hermes“ intreprind. de bani 200	—.—
Banca de credit fiumana 80	120.50
„ „ „ gen. ung. 200	—.—
„ „ „ „ „ din 31 Mart.	442.—
„ „ „ pe acţii Budast. 50	54.50
„ „ „ austriacă 160	—.—
„ „ „ „ din 4 Apr.	368.50
„ industrială I ung. 150	215.—
„ „ şi comerc. ung. 100	—.—
„ „ „ „ „ din 31 Mart.	114.—
„ croat-slavon. 100	—.—
„ de credit ung. 200	119.—
„ „ „ „ vechiă 100	—.—
„ „ „ „ II. emis. 31 Mart.	237.50
„ comercială ung. pestană 500	1124.—
„ com. şi industr. bpestană 100	—.—
„ de credit fonciar centrală 500	590.—
„ croată de escompt 200	—.—
„ de escompt şi zarafiă ung. 400 K.	—.—
„ „ „ „ „ 31 Mart.	246.—
„ austro-ungară 600	1034.—
„ „Unio“ 200	—.—

Scrisuri fonciare.

„Albina“, inst. de econ. 5%	102.50
Banca civ. de credit Arad 5% 40 ani	100.—
„ „ „ „ „ 5%	101.—
„ „ „ „ „ $5^1/_2$%	101.—
„ de credit ardeleană 5%	100.—
„ „ „ „ $4^1/_2$% 40 ani	99.—
„ „ „ „ $4^1/_2$% 50 ani	98.50
„ credit fonc. din Sibiiu 5%	102.50
„ „ „ „ „ $5^1/_2$%	—.—
„ „ „ „ „ 6%	—.—
„ „ „ „ „ $4^1/_2$%	100.50
„ gen. din Sibiiu 110 5% 31.3 ani	—.—
„ „ „ 106 5% 40 ani	—.—
„ „ „ „ III. emis. 5%	102.50
„ „ „ „ IV. emis. $4^1/_2$%	100.50
„ I. de credit din Timişoara 5%	102.—
„ I. „ „ „ „ $4^1/_2$%	99.50
Imprumut. bancii ung. hipotec. 4%	128.—

Sorţuri private.

Imprumutul oraş. Viena din 1874, 100	178.50
Sorţuri din Buda 40	63.—
„ „ „ st. austr.	65.—
Sorţuri reun. „Io-sziv“ 2	3.30
„ „ „ austr.	3.60
„ crucea roşie 5	12 50
„ „ „ austr.	13.50
Obligaţiunile basilicei 5	—.—
„ „ bpestan	10.75
„ „ austr.	11.—
„ crucea roşie italien. 25 lire	12.50
„ „ „ „ austr.	13.50
Instit. de cred. austr. 100	200.—
Crucea roşie austr. 10	19.50
Sorţi Pálffy 40	58.50

Monede.

Galbenul ces. şi reg. tesc.	5.90
„ „ „ „ verig.	5.94
„ austr.-ung. de 8 fl.	9.96
„ de 20 franci	9.92
20 marce	12.28
Lira de aur turcească	—.—
Argintul austr. şi ung.	11.29
100 marce germ. in papir	61.37
„ „ „ de bancă pr. 31 Maiu	61.37

Bursa din Bucuresci pe ḑiua de 26 Maiu 1894.

E F E C T E	Dobêndă	SCADENTA CUPOANELOR	OFERITE cu bani gata
IMPRUMUTURI DE STAT ROMANE			
Rentă perpetuă	5%	Apr.—Oct,	$99^3/_4$
„ amortibilă	5%	Apr.—Oct.	$97^1/_2$
„ „ din 1892	5%	Ianuarie Iulie	98
„ „ „ 1893	5%	Ianuarie Iulie	$98^1/_2$
„ „ $32^1/_2$ mil.	4%	Ianuarie Iulie	$84^1/_2$
„ „ 50 mil.	4%	Ianuarie Iulie	$83^3/_4$
„ „ 274 mil.	4%	Ianuarie Iulie	$85^1/_2$
„ „ 45 mil,	4%	Iunuarie Iulie	$86^3/_4$
Obl. căilor fer. rom. (conv. Schuldverschreibung)	5%	Ianuarie Iulie	—
Obl. de Stat (conv. rur)	6%	MaiuNoembre	$100^3/_4$
„ casei pens. a 300 leĭ	10	MaiuNoembre	277
IPMRUMUTURI DE ORASE			
Obl. ale com. Bucuresci 1883	5%	Ianuarie Iulie	$86^1/_2$
„ „ „ „ 1884	5%	MaiuNoembre	—
„ „ „ „ 1888	5%	Iun.—Dec.	—
„ „ „ „ 1890	5%	MaiuNoembre	$87^1/_4$
IMPRUMUTURI DE SOCIETATI			
Scris. func. rur.	5%	Iulie Ianuarie	92
„ „ urb. Bucuresci	7%	Iulie Ianuarie	102
„ „ „ „	6%	Iulie Ianuarie	100
„ „ „ „	5%	Iulie Ianuarie	87
„ „ „ Iaşi	5%	Iulie Ianuaríe	$79^1/_2$
Obl. soc. de basalt	6%	Iulie Ianuarie	95

ACTIUNI	Ultim divid.	Valoarea Nominala	
Banca naţ. a Rom.	86	500	—
Soc. de asig. Dacia-Rom.	35	200	—
„ „ „ Naţionala	36	200	—
„ „ „ Patria	—	100	—
„ rom. de construcţiuni	15	200	—
„ de basalt	30	250	—
„pentru fabr. hârtiei	—	100	—

MONETE	OFERITE cu bani gata	S C H I M B	CURSUL
Napoleonul	—	Londra . . cek	25.41
Galbenul austriac	—	„ . 3 luni	25.27
Coroana germană (marca)	—	Paris . . cek	101
Lira sterlină	—	„ . 3 luni	100. 25
Lira otomană	—	Francia . cek	—
Imperialul rusesc	—	„ . 3 luni	—
Florinul austriac de hârtie	—	Viena . . cek	$203^1/_4$
Rubla de hârtie	—	„ . 3 luni	$201^1/_4$
Aur contra argint (agiul)	0%	„nap. (scurt)	—
		Berlin . . cek	124.35
		„ . 3 luni	123.70
		Germania . cek	—
		„ 3 luni	—
		Amsterdam 3 luni	—
		Petersburg 3 luni	—
		Belgia . 3 luni	99.90
		„ . (scurt)	—
		Elveţia . 3 luni	—
		Italia . . 3 luni	—

CEREALE	Greutatea in libre	OFERITE hectolitrul
Grâu	60	8
Porumb	60	5·75
Secară	—	—
Ovĕs	—	—
Orz	—	—
Rapiţă	—	—
Fasole	—	—

Preţurile bucatelor din piaţa Timişoarei.

De la 30 Maiu 1894.

După notările societăţii „Lloyd“ din Timişoara.

Grâu, greutatea cualit. 76 chilog.	per 100	chilog.	6.12—6.15
„ „ „ 77 „	„ 100	„	6.40—6.72
Sĕcară „ „ „ „	„ 100	„	4.50—4.60
Orz „ „ „ „	„ 100	„	5.50—5.70
Ovĕs, venturat per 100 chilogr.			6.10—6.20
Cucuruz, nou „ 100 „			4.30—4.35

Tariful zonelor

pentru căile ferate de stat reg. ung.

Valid din 1 August 1891

ntre Timişoara si urmatórele staţiuni.

Preţurile comunicaţiunii-vecine:

Pentru trenurile Personal = Omnibus sĕu mestecate

Zona	I clasa	II clasa	III clasa
1	—.30 cr.	—.15 cr.	—.10 cr.
2	—.40 cr.	—.22 cr.	—.15 cr.

Staţiunile comunicaţiunii-vecine

	Zona		Zona
Beregseu	2	Szakálháza	1
Merczyfalva	2	Siag	1
Recasiu	2	Sant-András	1
Remetea	1	Jebel	2

Tariful de zone general

	Trenuri pers. omnib. sĕu mest.			Trenuri accelerate		
Zona	I clasa	II clasa	III clasa	I clasa	II clasa	III clasa
1	50	40	25	60	50	30
2	1.00	80	50	1.20	1.00	60
3	1.50	1.20	75	1.80	1.50	90
4	2.00	1.60	1.00	2.40	2.00	1.20
5	2.50	2.00	1.25	3.00	2.50	1.50
6	3.00	2,40	1.50	3,60	3.00	1,80
7	3.50	2.80	1.75	4.20	3.50	2.10
8	4.00	3.20	2.00	4.80	4.00	2,40
9	4.50	3.60	2.25	5.40	4.50	2.70
10	5.00	4.00	2,50	6.00	5.00	3.00
11	5.50	4.40	2.75	6.60	5.20	3.30
12	6.00	4.80	3.00	7.20	6.00	3.60
13	7.00	5.30	3,50	8.40	6.50	4.20
14	8 00	5.80	4.00	9.60	7.00	4.80

Consemnarea statiunilor

si a numerilor zonelor de cari se ţin acele staţiuni in comunicaţiunea cu Timişióra:

	Zona		Zona		Zona
Abony	13	Kis-Kőrős	13	Puszta-Tenyő	12
Alcsi	13	K. K. Dorozsma	8	Radna-Lippa	6
Algyő	8	Kistelek	9	Rakasdia	8
Anina	11	Kis-Szálás	12	Rácz-Szt-Péter	8
Arad	4	Kigyos	6	Remetea	1
Baja	13	Konop	7	Rekás	1
Bajmok	12	Cornea	9	Rom.-Bocşan	5
Rács Almás	12	Cőrpa	7	Rőszke	8
Baziasiu	8	Kőtegyán	10	Sarkad	10
Beregseu	1	Krassova	10	Siag	1
Berzava	8	Kruşovacz	10	Sámson	10
Bichisiu	9	Curticiu	5	Sárafalva	7
Békesföldvár	8	K. Kun-Szálás	12	Soborsin	9
Bel.-Chiseteu	3	Kutvőlgy	10	Szabadka	10
Birda	3	Lesz	12	Sofronya	4
Bikity-Borsod	12	Lizzava	10	Szajol	13
Branyitzka	12	Lőkősháza	6	Szakálháza	1
Ciaba	8	Logosiu	3	Salonta	11
Csantavér	11	Maidan	9	Szarvas	12
Cs. Keresztur	13	Maros-Ilia	12	Szatymaz	8
Cséffa	12	Mehadia	11	Szeged	7
Csikeria	11	Merczyfalva	1	Szent-Audrás	1
Ciongrad	12	Mezőberény	9	Szent-Hubert	3
Csorvás	9	Mező-Keresztes	13	Szolnok	13
Detta	2	Mező-Tur	11	Szőregh	7
Deva	13	Militics	13	Stam. Moravicza	3
Fegyvernek	13	Mokrin	11	Tavankut	11
Biseric'a-alba	7	Moritzföld-Soşdia	4	T.-Szlatina	8
Félegyháza	11	Nagy-Kikinda	4	Teregova	9
F.-Vásárhely	31	Nagy-Kőrős	13	Topolya	19
Gataia	3	Nagy-Szt-Miklos	7	Topletz	12
Gavoşdia	5	Nagy-Várad	13	Topolovetz	2
Gerendás	8	Némot-Bocsán	5	Totvárad	6
Gertenyes	4	Német-Ság	2	T.-Szt.-Miklos	11
Gurasada	12	Nyársapót	13	Uj-Arad	2
Glogovatiu	4	Oravitia	9	Vadkert-Tuzlar	13
Gyertyámos	1	Orczyfalva	1	Valkány	7
Gyoma	10	Orosháza	10	Valizzora	5
Gyorok	5	Oroszlámos	6	Varjas	1
Gyula	9	Orsiova	12	Váradpüspöki	4
Halas	12	O.-Bessenyő	6	Várad Veleutie	13
H. Feketehegy	13	Örményes	8	Verbász-Kula	13
Baile Erculane	11	Osi	12	Verciorova	13
Horgos	9	Palics	10	Versecz	12
H.-M.-Vásárhely	9	Paulis	6	Vinga	3
Jablonicza	10	Perjámos	8	Vojtek	9
Iassenova	6	Piski	13	Zsaguzsen	5
Iám	7	Podporány	5	Zám	12
Caransebes	6	Porta Orientalis	9	Zombor	12
Cavaran Sacul	5	Puszta Bánréve	12	Zsebely	3
Kecskemét	12	Puszta-Páka	12	Zsidovin	5
Kelebia	11	Puszta-Peteri	10	Zsombolya	0
Kétegyháza	6	Puszta-Poo	12		

Toate celelalte staţiuni se ţin de zon'a 14.

Bursa de bucate din Budapesta.

De la 29 Maiu 1894.

Grâu de primavară	fl. 6.67	—
„ „ toamnă	fl. 6.89	—
Oves de toamnă	fl. 5.58	—
„ de primavară	fl. 5.60	—
Cucuruz per Mai—Iuni	fl. 4.62	—
„ „ Iul.—Aug.	fl. 4.71	—

Invitare la prenumeraţiune.

„Foaia de Dumineca“ a diarului „Dreptatea“, apare odată pe sĕptĕmână in estensiune de cel puţin 8 pagine cu ilustrăţiuni, este intocmită pentru trebuinţele ţĕranului român şi costă

pe un an fl. 2
pe ½ an fl. 1

(„Dreptatea“ care apare in fiecare di de lucru costă 1 fl. pe lună, 12 fl. pe an. Cine abonează „Dreptatea“ capetă şi „Foaia de Dumineca“ gratuit).

Abonamentele se fac mai cu inlesnire prin mandate postale. Domnii abonenţi sunt rugaţi a insema pe cuponul mandatului foaia şi timpul pentru care trimit abonamentul, precum şi adresele lor corect şi legibil.

Adresăm inteliginţei noastre rugarea, se binevoiască a recomânda poporului de la ţară abonarea acestui organ menit a contribui la educăţiunea politică, culturală şi economică a poporului român.

Abonamentele se trimit la adresa Administraţiunei diarului „Dreptatea“ in Timişoara. (Temesvár, Stadthausgasse Nr. 4.)

Administraţiunea.

S'a tipărit in „Institutul tipografic, societate pe acţiuni“ in Timişoara.